

ČESKOSLOVENSKÁ
PSYCHOLOGICKÁ SPOLEČNOST
PŘI ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMII VĚD
Rašínovo nábř. 6, 128 00 Praha 2

Vážená paní
PhDr. Eva Stuchlíková
Srbská 2
Praha 6

Vážená paní doktoro,

hluboce si vážíme Vašich morálních postojů, pro které Vám bylo v minulých letech znemožněno vykonávat i psychologickou profesi. Jako malý projev naší úcty a díky za Vaši občanskou statečnost Vás s radostí jmenujeme

č e s t n o u č l e n k o u

Českomoravské psychologické společnosti.

Přejeme Vám do dalších let hodně pohody, potěšení v osobním životě i v práci a těšíme se na další odborná i pracovní setkávání.

Za Radu ČMPS

9. 7. 1992

H. Junová
PhDr. H. Junová

předsedkyně

Olomoucká psychologická
společnost

do rukou předs. pí PhDr. Hany Junové
Oldřichova 19
128 00 Praha 2

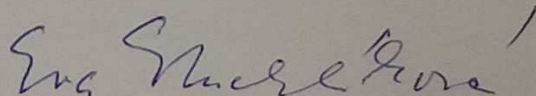
Vážená paní doktoro,

děkuji za dopis, který jste mi poslali a který, mám-li říci pravdu, mě uvedl do značných rozpaků. Nabídka čestného členství je pro mne jistě velkým vyznamenáním a opravdu si jí vážím. Nejsem si však jista a nedovedu si vůbec představit, že bych mohla být ČM psychologické společnosti čímkoli platná. V každém případě prosím, abyste mne pro ty Olomoucké psychologické dny omluvili, neboť se jich pro jiné závazky nemohu účastnit.

Pokud jde ještě o tu mou historii, nejsem už ani schopna se k ní vracet a pokládám to za dávno uzavřenou kapitolu - v porovnání s některými jinými profesionálně postiženými osudy ostatně nijak zvlášť významnou. Nicméně ještě jednou děkuji za zájem, který jste mi svým návrhem projevíli.

Se srdečným pozdravem

V Praze dne 29.30.1992

Eva Stuchlíková

Milá paní doktoro,

dík za Váš dopis i zájem. Mám-li být upřímná, mám dosti smíšené pocity, když se chystám k odpovědi. Snad že se teď ^{vše}seběhlo tak rychle a radikálně - a přináší to tolik nových problémů - že i jen sledování toho všeho bere člověku dech a na rekapitulaci osobních příběhů nezbyvá čas. Zvláště nejsou-li nějakým mimořádným svědectvím.

Tedy jenom ve stručnosti :

V Psychiatrické léčebně v Praze 8 jsem byla zaměstnaná jako klinická psycholožka od konce roku 1964. (Do té doby jsem od své promoce v r.1952 - studovala jsem jako hlavní obor filosofii - nedostala po mnoha pokusech žádné místo ve svém ani v poněkud přílehlém oboru - podobně jako mnozí moji tehdejší kolegové - Jednak jsme kádrově neprocházeli pro svou zcela nemarxistickou orientaci, jednak ~~XXXXX~~ shodou dalších okolností, jako bylo mé rodinné zázemí, osobní problémy atd. Byla jsem tedy zaměstnána nejdřív jako vychovatelka v DD, potom v administrativních pracích.)

V léčebně jsem pracovala zpočátku pod vedením dr.Zdeňka Kaňky (ten je v současné době asi od konce šedesátých let v Utrechtu), který řídil tamější psychologickou laboratoř, a v úzké spolupráci s dr.Rudolfem Kabíčkem (jenž zemřel v r.1982). Zabývala jsem se převážně diferenciální diagnostikou, většinou na mužských odděleních 31,30, 2 .

S vývojem událostí v naší zemi jsem byla dvakrát propuštěna, jednou dočasně - v roce 1971 a jednou definitivně - v roce 1977.

V prvním případě jsme dostali (dr.Kabíček a já) výpověď za to, že jsme při prověrce nestraníků koncem r.1970 vyjádřili nesouhlas se vstupem vojsk. Já dostala výpověď tříměsíční, kolega - pro větší radikálnost formulace - okamžitou. Rozhodli jsme se tehdy, spíše z principálních důvodů, než že bychom byli počítali s úspěchem, žalovat PL o neplatnost těchto výpovědí z prac.poměru. Po několikerém soudním vyjasňování se však tehdy řízení překvapivě obrátilo v náš prospěch a soud akceptoval naše stanovisko, že sdělení osobního přesvědčení byť politicky neloajálního (příslušná "činnost" ani "šíření" nám nebyla prokázána - nebyli jsme totiž vskutku nijak veřejně aktivní) není v rozporu s Ústavou .Zejména bylo asi důležité, že se obv.prokurátorka dr.Smrtová postavila na naši stranu a rovněž, pokud si vzpomínám, i jeden ze soudců či vlastně přísedících z lidu. Léčebna vzala pod tímto tlakem výpovědi zpět a věc se vyřešila smírem s tím, že jsme od 1.6.71 oba pokračovali ve své práci, Léčebna hradila soudní výdaje a byla povinna zaplatit nám ušlou mzdu (dali jsme si proplatit jen diferenci mezi tím, co nám "ušlo", a tím,co se nám podařilo brigádně vydělat).

Asi kolegové - psychologové, lékaři i primáři - se k nám tehdy chovali skvěle a solidárně, kádrové oddělení na nás však pak dávalo veliký pozor, nesměli jsme např. dostávat prémie a měli jsme být pod dohledem primářů, jimž jsme byli přiděleni, abychom nemohli "ovlivňovat" mladší psychology; psychologická laboratoř byla ve své tehdejší formě zrušena atd. - to všechno však bylo jen běžné podružné šikanování, jakých bylo tehdy všude velice mnoho, pochopitelně daleko horších.

V prosinci roku 1976 jsem spolu s prvními 242 signatáři podepsala Chartu 77. V souvislosti s tím jsem byla nejdříve ze dne na den - asi koncem března nebo zač. dubna ¹⁹⁷⁷ přerazena z mužského příjmového pavilonu 30 na dětské oddělení na pav. 28. Důvod mi sdělen nebyl, jen polosoukromě mi bylo řečeno, že musím přejít na primariát, který vede členka strany (ta se ke mně ostatně chovala po celou dobu, kdy jsem tam byla, zcela solidárně). - Toto řešení však zřejmě nestačilo a vedení PL ^{koncem května 1977} mi ^{posléze} ^{dalo} - pokud je mi známo pod tlakem kádrového oddělení a příslušných Léčebně nadřízených instancí, které k tomu byly vyzvány bezpečností (soudím tak z toho, že při mém druhém výsledku v Bartolomějské mi můj vyšetřovatel ztrátou místa vyhrožoval) - tříměsíční výpověď s tím, že: "Svým jednáním projevila jste k soc. společenskému zřízení našeho státu postoj, který se s výkonem Vaší funkce neslučuje". Pracovní posudek mi dali velmi dobrý.

Rozhodla jsem se opět k žalobě o neplatnost výpovědi, tentokrát jsem však spor, jak se dalo očekávat, prohrála. Zastupoval mě dr. Tauš z Advokátní poradny č. 5. Soud (opět v Praze 8 jako v první při) nebral k našim námitkám a věcným argumentům vůbec zřetel a požadavku o provedení důkazu čtením Charty 77 nevyhověl s odvoláním na stanovisko Generální prokuratury v této věci. 20.4.1978 vynesl zamítavý rozsudek potvrzující platnost výpovědi dané pro podpis Charty 77. Městský soud, k němuž jsem se v zákonné lhůtě odvolala, se se mnou prakticky nebavil a potvrdil platnost rozsudku první instance.

(Jen pro ilustraci chci podotknout, že pokud vím, toto postihlo většinu ^{zaměstnaných} signatářů z prvního sledu, u dalších bylo mnohdy šikanování jiné a diferencovanější. Kolega dr. Kabíček např., který byl v prosinci 1976 nemocen a podepsal Chartu až později, propuštěn nebyl a ředitelka mu dokonce řekla na jeho protest proti mé výpovědi a na jeho prohlášení, že i on je signatář a mělo by se to tedy týkat i jeho, jak mi posléze řekl, asi toto: "Proč bych vám dávala výpověď, když jsem k tomu nedostala příkaz!?")

Ty tři měsíce, po které mi běžela výpovědní lhůta, jsem učinila mnoho pokusů s hledáním nového místa. Nevyšlo - přes mnohé sympatie - nic z práce klinického psychologa ani z jiné poněkud smysluplné a na mou praxi poněkud navazující práce, např. mi nebylo dovoleno dělat v některém domově důchodců u starých psychotických, schizofrenních lidí, ani v pečovatelské ^{službě} ~~pří~~ nebo u retardovaných dětí. "Je to zoufalé, ale nesmíte to dělat" sdělila mi jedna pracovnice na KNV Praha 5, když se před tím pokusila věc si ověřit.

Směla jsem, jak jsem zjistila, pracovat jen v tzv. terciární sféře a navíc - pokud jsem nešla k manuální práci, na kterou jsem se tehdy fyzicky necítila - jen v nějakém ekonomickém úseku a v subalterním postavení, ^{a pochopitelně s nízkým výdělkem}. Dostala jsem se přes jednoho podobně postiženého známého do Ústředních skladů hl.m.P. do závodu dopravy a mechanizace v Braníku. - Asi koncem r.1978 nebo 1979, když jsem byla znovu předvolána k výslechu - tentokrát do Prahy 6 - mi vyšetřovatel kromě běžných dotazů nabídl místo - tuším - v Dětském diagnostickém ústavu v Krči, ovšem s určitými podmínkami, např. že už nadále nepodepíšu nic, co by souviselo s činností Charty 77 atd. To jen pro dokreslení tehdy běžných postupů.

V roce 1980 se mi podařilo dostat místo v kanceláři Stavebního bytového družstva prac.energetiky, kde pracovala kolegyně ^(socioložka) podobného osudu a kde právě potřebovali pracovní sílu. Později, v roce 1986 se tam k nám dostal jeden další leta postižený známý, literární kritik, kterému v té době už zdravotně nevyhovovaly střídavé směny hlídače. (Zpracovávala jsem s ním agendu ekonomiky práce, plánu a personalistiky.) - Po lidské stránce jsem tedy od té doby byla ve velmi přijatelném, zajímavém a prakticky svobodném prostředí, i když po pracovní stránce neadekvátním a značně vyčerpávajícím.

Od dubna 1987 jsem již v důchodu, zatím však ještě pokračuji v této dosavadní práci v družstvu na kratší pracovní úvazek - do té doby, než se mi podaří předat tuto relativně obsáhlou a značně mě již zatěžující agendu ohlášené nástupkyni. (Zmíněný ještě rel.mladý a velice výkonný a nadaný kolega již letos v únoru odešel ke své vlastní práci./

Milá paní kolegyně, chtěla jsem psát jen velmi stručně, ale nepodařilo se mi to. Po užití z toho jen to, čeho by bylo pro Vaši práci zapotřebí. - Dosti žertovné je znění rozsudků jak Obvodního soudu pro Prahu 8, tak i Městského soudu. Já jsem na to už dost pozapomněla, teď jsem je našla a znovu mě to rozesmálo. V případě zájmu bych event. mohla poslat jejich kopie. - Ilustruje to dobu, která už je díky Bohu za námi. Ovšem ve srovnání s tolika závažnými a opravdu otřesnými jinými případy je tento můj příběh nepříliš významný. Měla jsem ostatně v době, kdy to probíhalo, i potom, tolik osobních a vážných problémů, že se mi občas zdálo, že to plyne nějak vedle mne.

Díky za nabídku, že byste pro mne rádi něco udělali. Ale já opravdu nevím, co. - Ve své životní situaci jsem se vlastně nemohla ani neuměla nezaplést. Moji blízcí přátelé a přátelé mých přátel ztrávili leta ve vězení, člověk tak skvělý a vzácný, jako byl prof.Jan Patočka, k okruhu jehož žáků a později přátel jsem měla to štěstí patřit, ^{tak} skončil, jak sama víte. Co k tomu dodat?

Jistěže bych byla ráda dělala práci, která by mi byla bližší a měla větší smysl. Nelituji proto doby, kdy jsem se zabývala psychopatologií. Tehdy jsem vlastně prvně a naposled dostala práci odpovídající vysokoškolské kvalifikaci a přiblížila se poněkud svému původně zvolenému oboru. A snad můj pobyt v Léčebně - necelých 13 let - nebyl zcela marný. Při odchodu mi bylo líto pacientů, že jsem pro ně nemohla trochu víc udělat. -

Teď už pokládám vůbec za obrovskou věc a dar, že jsem se ještě těchto změn dočkala. A že se člověk zbavil v pozadí toho strachu, který nás po tu dlouhou dobu všechny tak či onak ochromoval, ať už jsme byli v té či oné roli. Myslím, že to tak cítíme všichni. - A mám radost ze všech, kteří pomohli a budou ještě pomáhat tenhle zborcený a deformovaný svět otevírat novými otázkami a stavět zas na nohy tak mnohé dávno zasuté hodnoty.

Přeji vše dobré, s pozdravem

Eva Stuchlíková

V Praze dne 5.4.1990

PhDr. Eva Stuchlíková
Praha 6 - Dejvice, Srbská 2
160 00

P.S.: Na paní Hronkovou si velmi často a ráda vzpomínám a prosím, abyste jí vyřídila můj vřelý pozdrav.